

Gesamtband I.

Nr.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

17.

18.

19.

20.

21.

Nr. Praefides

1. Blotius De statu et jure personarum.
2. Neander - consuetudine
3. Boots - absentia
4. Heingelmann - jure publico Romano.
5. Sphetius - mundanis solemnibus.
6. Brunneham - Regalibus.
7. Budaeus - jure gentis Austriacae in Hispaniam.
8. Beckmann - Dicasteriis, Camerali Civico, Potestati.
9. Bruescherch - Majestate.
10. Crusius Hoc est Jusfolga dei Romae. Jussu Britanniae
11. Theodoricus - jure divino Imp. Constitut. promulg.
12. Seyher - justitia proportionibus.
13. Nerger - Corvini Digesta per aphorism. explicata
14. Sphetius - administratione Justitiae
15. Pesting - reddita terris e caelo iustitia.
16. Bratorius - Justitia
17. Bodinus - jure mundi.
18. Pauli - prudentia Imp. Romanorum.
19. Sphetius - prudentia juris Romani.
20. Foller - Jctio Mathematica.
21. Beier - Jctio erubescere loqui sine lege.

Nr. Praesides.

22. Beckmann De media Jurisprud. Actor Rom.
23. Kestner - pietate in jure.
24. Ellwerth - jure Actoris.
25. Neander - pignoribus.
26. Amstel - Miscell. juris theses
27. Hoheisel - retorsione jur. Statutariorum.
28. Thomajus - usu pract. doctr. de culpaeum
prepat. in contractibus.
29. a Felde - sine Acti
30. Struo. - Salinis Hallensibus.
31. Beyer - Manibus.

32.

L

L208,

6
99

De Modo habendi Majestatem
 SUB PRESIDIO
 M. JOHANNIS FRIDERICI Horns/
 PUBLICE DISPUTABIT
 CASPARUS CHRISTOPHORUS à MAXEN.

A. D. XX. A.
 PRIL. Anno
 cIo lOc LXI.

FELICITER!

Monarchicum Rerumpublicarum gen^o cōsortis impatiens est, & in civitate unā plures potestates regnatrices ignorat. Gaudet imperantis unitate: accedente socio imperio, vel mutatur, vel perimitur. Non uno interim & æquabili tenore procedit ubique; & sibi similem speciem non semper servat, aut omnibus ostentat. Dantur regna, quæ omne arbitrium quidlibet statuendi permiserit principi; qui vim dominandi, nullis legibus conventisve adstrictam, liberrimo nisu exferit: & quicquid è re publici egregii sperat fore, sine cujuscunque intercessione aut consensu, determinat atque designat. Plurimæ quoque Civitates moderata imperia sibi fecere; ausæ, quasi aggeribus positæ, regnantis potentatum coërcere; ne in infinitam licentiam, & suis injuriosam exundaret. Jamdudum est, quod Europæ cultissimi populi, nullis vinculis alligata sceptrâ deprecati sunt. Sive intractabilis bellicosæ gentis ferocia adstrictum gubernatoris repagulum pulsavit, & severæ dominationis jugum excussit: sive generosa sublimioris spiritus libertas servilem conditionem indignabunda detestata est. Hinc, qui interiorem Reipublicæ cognitionem quærunt & usum in MODO HABENDI MAJESTATEM, non ignobile exercitationis inveniunt argumentum. Cujus ingenium paucis intuebitur.

II. Duplici ergò Majestas habetur modo: uno absolute; altero sub conditione limitate. Istò integrum imperium Principi permissum est; ut pro lubitu & liberrimo arbi-

A
 trio

(a) c. 5. 17. de
Off. Princ.
Christ. (b) Ve-
litas. con. Bu-
chan. (c) de Ci-
ve. c. VII. a.
XVII.

trio de quacunque civili re queat disponere : hōc certis pa-
ctis conventis limitatur , & suis conditionibus circumscri-
bitur, quas in actionibus observare tenetur Rex. CUNERUS
quidem, (a) & WINZETUS; (b) ac novissimè THOMAS HOBBS,
(c) negant, posse constare pacta, quibus deminuitur pote-
stas Principum : quod eadem cœlitus oriunda, incunabula
sua DEO debeat. quare absonum esse, divinum factum huma-
næ exponere libidini, quæ profanâ decerpit manu, quod
nefas est atrectare. Sed usûs observantia contrarium pro-
bat : & videmus in laudatissimis Rebus pulicis reperiri pa-
cta, quæ probabilem & speciosam causam secum habent.
Ipsam Judaicorum Regum potestatem suis aliquando can-
cellis circumseptam fatebitur, qui contextum ejus civitatis
fixis oculis spectare sustinebit. Majestas quidem agit secura,
& detruncationē nullam meruit: quod in imperii sacra nul-
la humana vis pertingat: actualis interim jurium usurpacio
sufflamatur. Exercitium terminatur: non extinguitur ali-
quod Jus Majestatis.

III. Non satis sinceri vultus Magni GROTIJ videtur
(d) L. I. d. J. partitio, qua modum habendi dispefcit. (d) *Altera cautio*
B. & P. c. III. *hæc esto. Aliud esse de re querere, aliud de modo habendi, quod*
§. XI. *non in corporalibus tantum, sed & in incorporalibus procedit. Ut e-*
nim res est ager, ita & iter, actus, via. Sed hæc alii habent jure ple-
no proprietatis, alii jure usufructuario, alii jure temporario. ita
summum imperium Dictator Romanus habebat jure temporario:
reges denique tam qui primi eliguntur, quam qui electis legitimo
ordine succedunt, jure usufructuario: at quidam reges pleno jure
proprietatis, ut qui justo bello imperium quaesiverunt, aut in quorum
ditionem populus aliquis majoris mali vitandi causa, ita se dedit,
ut nihil exciperetur. Suspecta divisionis nomina. Pleno Jure
proprietatis haberi imperium, salvis principiis civilibus, ad-
mittere non possumus: nisi hoc loquendi genus, leniori in-
terpretatione ad commodum sensum transferamus. Mal-
lem GROTIUS omisisset quoque jus illud usufructuarium; quod
indifferenter regibus, qui primi eliguntur, quam qui electis
legitimo ordine succedunt, assignat. Planè non congruit
huic

huic materiae. Difficilis & periculosa applicationis sententia: si quando eandem ad naturam usufructus, & regni ele- & civi contendamus.

IV. Nobis universali distributione Modus est vel Absolutus, vel Limitatus. Ad primum ordinem referimus imperium, quod nec ad tempus terminatur, nec potestatem ullis conventionibus coarctatam habet. quando disponendi Jus, & alienandi facultas Principi assidet: ut successor à rege constitui, quasi testamento, etiam extraneus possit. Altero modo Majestas limitatur, intuitu vel temporis, vel exercendae potestatis. Quoad tempus restrictum eorum regnum est, qui non perpetuo, sed ad praestitutum ac definitum spatium imperant: quales Dictatores Romanorum, & Graecorum Aëlymnetæ. Valdè probabili discursu removeri posset Politicorum opinio, arbitrantium; perpetuitatem ad naturam Majestatis referendam, & ideò, qui temporario imperio gaudent, Magistratus & Administratores appellandos esse. Facile largimur, sublato interregno, vel dictaturâ depositâ, Majestatem Interregi, & pridem Dictatori nullam constare. Idem judicamus de Graecorum Aëlymnetis, Heduorum Vergobretis, & si qui alii hujusmodi occurrant imperantes, quos, summâ potentiâ & auctoritate praeditos, praefinitum temporis spatium ad privatâ sortis stationem reducebat. Sed illud judicium quod cum aliis habet Nobilissimus GRASWINKEL, minimè concedimus. (e) Administrabant hi & repræsentabant Majestatem, suo quisque modo, Jur. Majest. non ut propriam possidebant: erat enim ipsius regni. Hoc c. X. rerum statu revera fuisset Democratia.

V. Ex Romanis monumentis certum est, unum exercuisse omnia Jura, concessio quidem à Populo imperio; sed jam usurpato propriis auspiciis, non ad ductum & arbitrium alterius; sine cujusquam intercessione. Quanta fuerit dignitatis olim Dictatura, vel unius L. Papirii Cursoris, cum universo Populo contentio documento fuerit. Reus agebatur Q. Fabius Maximus Rullianus, Magister equitum, quod spreto imperio Dictatoris cum Samnitibus congressus erat.

Nihil frementis exercitus, & tantum non tumultuantis clamor profecit, quò minus à lictoribus jam spoliaretur Magister equitum. nihil Patris senioris aetas, nihil auctoritas Senatus movit irritatum Papirii animum. Frustra Tribuni Plebis appellati: frustra provocatum ad Populum est. Prævalebat Dictatoris summum imperium: donec oranti universo populo & Tribunis, precarium non justum auxilium ferentibus, donaretur. Videatur Livius. (f) Habebat igitur in civitate ubique summam potestatem; habebat Majestatem.

(f) L. VIII. c. XXXI. seq.

VI. Optimè hoc GROTIUS observat laudato loco: Neque illis adsentio, qui Dictatori negant fuisse summum imperium, quia perpetuum non erat. nam rerum moralium natura ex operationibus cognoscitur: quare quæ facultates eisdem effectus habent, eodem nomine nuncupandæ sunt. At dictator intra tempus suum omnes actus eodem jure exercet, quo rex, qui est optimo jure; neque ejus actus ab alio reddi irritus potest. Duratio autem naturam rei non immutat. Sanè tempus extrinsecum accidens intimam constitutionem potestatis non penetrat. Unde Aristoteli Æsymnetarum monarchia, quæ Romanorum respondet Dictaturæ, inter tyrannides refertur; hoc est, inter absolutissima regna. Nec aliâ differentiâ separatur à Barbaricâ tyrannide, seu Barbarorum illimitato regno, quàm quod non sit patria vel avita. De hac ita Philosophatur: (g) Est autem hoc Monarchia genus planè tyrannicæ optiva, seu suffragio & consensu Populi delata: quæ à Barbaricâ tyrannide differt, non eò, quod non sit legi consentanea: sed eò, quod non sit avitaneq; patria. Hoc autem imperium obtinebant alii per omnem vitam, alii usque ad præfinita tempora, & ad certas res gerendas. Concludit: Hæ igitur Monarchiæ & sunt & erant, propterea quia sunt tyrannicæ, heriles & dominorum propriæ: sed quia sunt optivæ, populique suffragio deferuntur, & quia in voluntarios usurpantur, regales.

(g) L. III. Polit. c. XIV.

VII. Proximè accedit Majestati absolutæ Dictatoris potentia, quæ potestatis limites agnoscit nullos; durationis saltem præstitutum finem habet. Nisi illud adicias, tale

tale regnum temporarium alienari non posse. Quamvis alienandi facultas nihil confert vel juri vel exercitio Majestatis. GROTIUS etiam de natura summitatis non esse potestatem alienandi imperii arbitratur, cum & inferioribus competat. (h) Quod autem hucusq; monuimus, distinguendam esse summitatem imperii ab habendi plenitudine, adeo verum est, ut non modo pleraq; imperia summa non plene habeantur, sed & multa non summa habeantur plene: quo fit ut Marchionatus & Comitatus facilius vendi & testamento relinqui soleant. (h) d. l. §. XIV

VIII. Dictatoriae interim potestati nolim adungere auctoritatem Tutoriam, quoties regni hæres infans est: quod facit GROTIUS: *Atq; idem, inquit, dictum volo de his, qui antequam Reges ad suam tutelam pervenerint, aut dum furore, aut captivitate impediuntur, curatores regni ita constituuntur, ut populo non subsint, neq; ante legitimum tempus potestas eorum sit revocabilis.* Si tutoribus Majestas competit, nequit eadem residere penes infantem regem: quod innuere his verbis videtur GROTIUS: & simul aperte statuit Hermannus Kirchnerus: (i) *Majestatis & regni jura nondum natos esse, qui per etatulam nondum intelligunt, quid agant, qui de videant ignorant, quiq; Republicæ attingere frenos, tanquam altioris Bucephali, nondum possunt, sed ad spem saltem imperii adolescunt.* Non satis congruit principiis Politicis hæc sententia. Infans successor, non spem, sed facultatem ac jus imperandi habet; cujus executores & administri sunt tutores: qui jussu auspicioque Domini regimini moderantur, propria potestate destituti. de quo alibi. (i) L. I. de Legat. c. III, n. 48. 49.

IX. Ad limitatum imperium magis accedunt, quotquot circumscriptam habent regnandi normam. quando certis conditionibus in solium admittitur regnator, & per determinata pacta & juramenta civibus promittit, ad quæ jure naturali non erat obstrictus. Dupliciter obligari posse imperantes GROTIUS putat; obligatione cadente in exercitium actus, vel in ipsum jus. *Fatendum tamen, verba sunt Grotii id ubi sit, arctius quodammodo reddi imperium, sive obli-*

gatio duntaxat cadat in exercitium actus, sive etiam directè in ipsam facultatem. Priore specie actus contra promissum factus erit injustus, quia, ut alibi ostendimus, vera promissio jus dat ei, cui promittitur: altera autem specie erit etiam nullus defectu facultatis. Neq; inde tamen sequitur, ita promittente superiorem dari aliquem; nullus enim is actus non redditur hoc casu ex vi superiore, sed ipse jure.

X. Circa primam obligationem, quæ exercitium determinat, nulla difficultas restat. Nam experientia illam confirmat, & civilis ratiocinatio nihil absurdi in illâ reperit. Summitas Majestatis non perit, quia superior non datur: nec jurat imperatury imperio superioris adactus; sed sua sponte, approbans consignatas condiciones. Consentiant eligentium & eligendi voluntates: non imperant invicem & parent. Imperii autem modum, etiam quando absolutè regnatur, statuere, non boni tantum Principis, sed prudentis etiam est. Obligationem, quæ cadit in facultatem ipsam, non temerè concesserim. Sic enim non erit Majestas limitata, sed destructa. Quod impedit facultatem, tollit aliquod jus Majestatis: quod citra totius interitum accedere minime potest. Nam ut conjunctim habeatur Majestas, hoc est, ut omnia jura adsint, nec ullum desit; id verò est de definitione tam simplicis, quàm mixtæ Reipublicæ. Quò sensu dicitur in indivisibili consistere Majestas: quod non liceat decerpere aliquod jus proprium & essentielle, nisi corruptum velis integrum. Id forsan communi concessione largiri possis, aliquod jus transferri ad proceres, & de hac translatione publicè solemniterq; caveri: sed tum non tollitur jus aut extinguitur; sed alteri communicatur, & servatur in Republicâ. de quo tamen non videtur loqui GROTIIUS, quum illud in sequentibus tractet. Quare transferri fortean poterit jus aliquod, non impediri, non annihilari. Quò controversiæ statu & CUNERI & WINZETI & HOBBIÏ assertio verissima est.

XI. Integra Majestas manere debet etiam in limitato modo, ut verè imperans & summus Rex sit: licet conditio-

tio-

tiones fundamentales aliquos ponant terminos; & imperans ad quaedam civilia se se obliget: ad imperii rationem pertinentia. Nam Majestas tunc superiorem non habet; sed exercitium in aliquibus definitum est. Optimè Grotius. (k) (k) l. c. XVI. Tertia observatio sit, non desinere summum esse imperium, etiamsi is, qui imperaturus est promittat aliqua subditis aut Deo, etiam talia, quae ad imperii rationem pertineant. Nec jam de observatione juris naturalis & divini, adde gentium, loquor, ad quam reges omnes tenentur, etiamsi nihil promiserint, sed de regulis quibusdam ad quas sine promisso nunquam tenerentur. Verum esse quod dico ex similitudine patrisfamilias apparet quasi quid familiae facturum se promiserit, quod ad familiae gubernationem pertineat, non eò desinet in suâ familiâ jus summum, quantum fert familia, habere.

XII. Minimè dandum est, quod asserit THEODORUS GRASWINKEL: (1) Tali ergò in regno qui regnat, is non regnat ut rex; id est, non regnat ille aut per se, aut suo jure, & quoniam Rex sit, sed quia ad hoc ipsum, ut regnet scilicet, à Regno in regem est subvectus. Quod additum regnat regno debet; quod remissius, eidem regno, & legi à regno datae. Non ille ibi ut Dominus consideratur absolute summus, sed ut regni administrator, aut dispensator, quanquam ceteris sublimior. Idem ille quatenus in administrantem ac dispensantem Domini cadit aut nomen aut aequalitas, etiam Dominus vocatur: sed verbotenus duntaxat, & pro eminentioris dignitatis prerogativa. Reverà rex est, licet modò remissius, modò adstrictius regimen victorum habeat. Residet namque potestas summa penes hunc, quamvis se ubiq; non exerat aequaliter. Administrator Magistratus est, qui id distat à limitata Majestatis Rege, quod servus à Domino.

(1) de Jur.
Maj. c. XI.

XIII. Non reponimus ad hanc classem Reges, solo nomine tales, qui omni tempore revocabile imperium & precarium possident; quibus Majestas nulla competit. Re-
quæ iterum GROTIIUS: Aliud censendum de his qui jus acceperunt quovis tempore revocabile, id est precarium, quale olim Vandalorum regnum fuit in Africâ, & Gothorum in Hispaniâ,
cum

§. XI.

178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

XIV. Caterum regnum limitatum contemplationi nostræ præcipuè sistit, Restrictionis normam, vinculum & effectum. Norma continet Leges fundamentales, quas vocant, seu conventorum seriem, quibus vota eligentium & stipulantium comprehenduntur, implenda & confirmanda imperaturi fide ac juramento. Ita dictas aliquis putet, quasi fundamentum sint futuri regiminis, & exemplar Reipubl. gubernandæ. Leges tamen improprie dicuntur. Non sunt veræ leges, quæ à Superiore non feruntur; quæ Majestatem non laudant causam. Populus stipulans & mentionem faciens Superior non est Princeps, nec imperio civili gaudet. Conditiones sunt illæ leges, quæ pacti & promissi ingenium præse ferunt. Nam in contractibus illam quoque formulam observamus, ut aliquid tali aut tali conditione ac lege fiat, etiam tunc, quando pares inter se paciscuntur. Quæ habet THEODORUS GRASWINKEL de legibus in regno, quod sub conditione defertur, falsâ hypothesi nituntur. Tum, inquit, (m) Ipsi Regi lex dicta est, & quidem etiam (si non electione, sed nascendi sorte regnum defertur) posteris illius, dicta quibuscumque successuris, & quam diu stabunt suo loco regni ipsius res ac rationes, dicta lex est in omne ævum. Hos casus universatim verum est, legem dicentis partes superiores esse præ-

(m) c. X.

præterquam sicut illius, qui legem accepit: quæ se legi, quam accepit, jam tum submitit, & submittere tenetur: qui si abnuat, etiam adigi possit, constringi ac cogi.

XV. Vide quàm durissima effata colligantur, si vox Legum fundamentalium non ritè explicetur. Si Lex fundamentalis, propriè dicta lex est, auctoritatem habebit à Superiori. Populus eligens introduxit legem fundamentalem. Superior itaque sit oportet eo, cui præscripta est. Præterea legis vis & anima in obligatione posita est, & nisi obferretur, pœna vindicæ sui neglectum ulciscitur. Si Princeps igitur dictis audiens non fuerit supplicio in obediãtiã redimet. Hæc indubitato sequuntur, si priora concessa sint. Vide quàm exiguus principio error ingentem molem absurdorum post se trahat. Omnes illæ inciviles conclusiones Legi fundamentalis, si concipiatur ut propriè dicta lex, ortum debent. Initio separamus Rempubl. Democraticam aut Aristocraticam, quæ à dinstar Monarchiæ administrationis modum formant; & unum aliquem præcipuum Magistratum creant, qui sæpe nomen Principis gerit, sed cætera nihil cum Rege commune habet; cum subiaceat consiliis & decretis multitudinis aut Optimatum. Separamus hunc primum procerum, hunc Magistratum plebejum, à Principe cujus exercitium Majestaticum sui ipsius promissio inhihetur. Videmus, si considerem⁹ penitus rem, quàm nihil his inter se conveniat. Quando leges fundamentales introducendæ sunt, populus vel populi nómine Optiones ejus, certa beneficia sibi cupiunt indulta, aut Principem futurum monent, si eligi velit, ut hoc aut illud jus ne tyrannica sævitiã, aut severo dominatu in civitate usurpet, aut quodcunque tandem id sit, quod excipitur: Eligendus pollicetur, se sanctè præstiturum promissã, & pactis implendis daturum operam. Hæc promissione tenetur, non superioris præcepto.

XVI. Sat validum erat Eligendi promissum ad obligandam fidem: sed quum hominum animi interdum varii & fluxi essent, repertum est religionis vinculum, quod con-

cineret arctius pacta, & conditionibus placitis vim & efficaciam conciliaret. Inde mos, juramentis urgere imperantis conscientiam, ut Princeps conceptis verbis juret, se sanctissimè promissorum fidem exsoluturum. Quanquam interdum contingit, ut honorifica subditorum de imperatore opinio & erectior spes satis fiducia ponat in verbis promittentis, & optima quæque sibi polliceatur: nec perpetuum tamen illud est, & sapius Deus dicentium citatur testis, & nisi his stetur, invocatur vindex. Hic obex positus est spondentibus Regibus, qui arcet transgressuros fixos limites, & repellit, ne honestatis & fidei clathros effringant aut remoyeant. Non omne verò juramentum limitato regno domesticum est. Dantur quædam quasi generalia, quibus Rex juris ac justitiæ administrandæ, utilitatisque publicæ promovendæ curam in se recipit. De his talibus in præfenti nobis sermo non est. Nam absolutum imperium commitari possunt; quum de officio Principis communi & usitato concepta sint. Sed illa hîc capimus, quibus ad aliquid civile obstringitur rex, ad quod aliàs non teneretur; quæ imperii rationem, & formam Regiminis, seu cujuscunque gubernationis, determinant. Hæc sunt propriè imperii restricti juramenta: hæc sunt illa vincula, quibus conditiones consignatas approbat, & sibi servandas regnaturus pollicetur.

XVII. Omnis operatio promissorum & Jurisjurandi vis ac efficacia mihi religione absolvitur: quâ inibitus jurans, nefas esse duxerit, transilire aut migrare limites conventorum. Tenetur igitur stare pactis, nisi omnem reverentiam Numinis excuserit; nisi perjurii infame nomen mereri, & vindictam divinam provocare atque lacescere velit. Nunquam sacra illa asseveratio tuto contemnitur: nunquam juratum Dei Nomen ac Numen, violatumque sublesta fide, maleferiatos homines supplicii expertes dimisit. Exsecrandum nefas est, perjurio temerare sacrum negotium, cujus testis ac vindex Deus advocatur. Quare ab illis quæ semel placuerunt, quæ jurejurando interposito stabi-

stabilita sunt. Princeps recedere hanc potest. Alios effe-
ctus, alias proprietates Legum fundamentalium ignora-
mus: fingi solitas ab auctoribus, quæ removendæ nunc
sunt, ne veritati civili & accuratiõni officiant.

XVIII. Plures Politicorum longè aliter de legibus
fundamentalibus Philosophantur, dum realem Majesta-
tem hîc tanquàm in propriâ sede quærunt: eidem ejusmo-
di attribuent prædicata, quæ plurimas incongruas seque-
las inferunt. Nonnulli generali quadam distributiõne
Majestatem partiuntur in Realem & Personalem: ex-
plicatio verò satis arguit, eam in uno limitato regno
constitui Auctoribus. Nam præter REINHAR-
DUM KÖNIG, (n) huc cum reliquis inclinat MAR- (n) Theatr.
CUS ZUERIUS BOXHORNIIUS. (o) Est & alia quedam Pol. P. I. c.
ipsius Reipubl. Majestas, que non tam vim imperantium & perso- XXIII.
nam, quàm vim, statum sive formam, sive incolumitatem Reip. con- (o) L. I. Inst.
cernit. Illa vel domi adversum Imperantes & subditos, vel foris ad- Polit. c. IV.
versum externos Principes, & populos facit. Adversus domi Impe- S. 21.
rantes & subditos, definitur illa, immortâ observatiõne, formæ, or-
dinis que imperiû semel recepti, legumque, quæ pro eâ repertæ sunt,
& vulgò fundamentales appellantur. Adversum ceteros definitur
sui penitus juris, neque alteri cuiquam, vel populo vel Principi obno-
xia imperiû, tam respectu eorum qui imperant, quàm qui obsequuntur.
Et in explanatione. Diximus quoque aliam esse Majestatem p. 45.
imperantium, aliam Reip. quæ distinctio notoria est, quia lædi Ma-
jestas imperantium potest, salva manente Reipublicæ Majestate.
Reipublicæ Majestas est, quæ sui juris est, nec cujusquam agnoscit
imperium. Quam Majestatem Tacitus Ann. III. c. VI. absolute Rem-
publ. appellavit in Oratione Tiberiû, ubi ait: Principes mortales,
Rempublicam æternam esse. Planè plebeja & monarchomachî-
ca opinio. cujus absurditatem insequentibus licebit ad-
vertere.

XIX. Sed ne cum turba & multitudine nobis res sit,
Patronum ei dabimus & Advocatum, illustrem THEODO-
RUM GRASWINKEL, qui, posteaquam cætera eximiè de Prin-
cipis imperio & ejus indole differuisset, realem tandem re-
cepit

(p) c. X.

cepit Majestatem, & in limitatum regnum collocavit. Erroris convicit divisores Majestatis: ipse divisionem divisio- nemque imperiorum fover. Quid poterat clarius veriusque dici his? (p) *Verius est Majestatem, sive regni ea sit, sive Regis, ju- nam esse atque eandem planissime, & ipsos, qui sic eam dissecunt, in eo labi, quod non discernant rem ipsam à modo rei habende. Dubio enim caret tum in multorum, quam in unius cujusquam regimine veram esse Majestatem: æque item certum est, aliter Majestatem in hoc, quam in illo regimine haberi: quemadmodum & aliter atque aliter, sæpè etiam pro rerum & temporum articulis. Sed mox deflectit à regiâ via, & in hæc præcipitia se abji- cit: & pactionatum, ut aliqui vocant regnum, hoc in- formi partu gravat. Unde hæc precibus minimè respon- dent: Si regem super omnia constitui contingat, nullo re- servato Jure, protinus illa realis Majestas evanuit ac decef- sit: non item si sub conditione. Videtur hic novitium illud reale imperium cuilibet civitati attribuire; quoties verò regnum absolutè, sine conditionibus & pactis occupat Rex, evanescere dicit: & sic actu manere in limitata Monarchia. Quod passim repetit, expressè iterum: *Introducitur ad regale culmen ac subvehitur rex, per stipulationes, per pacta conventa, aut simpliciter. De simplici autem illo ad regnum accessu non loquimur; Sermo est de eo regno, cujus imperium sub conditione accipitur.**

XX. Antequam Leges fundamentales excutiamus, videamus, quæ absurda realem Majestatem à qualibet Re- publica arceant. Rationes, quibus adstrueretur hoc figmen- tum, nullas reperire licuit hætenus; quibus evinceretur dari Majestatem realem; quare iisdem infringendis non deti- nebimur. Pro confirmandâ sententiâ hanc adfert rationem. *Est suum regno corpus, sed mysticum nempe, ut cuius universitati. Proinde non ambigendum, num sit in eo majestas.* Infirmum ful- crum, quò sustinenda tanta moles. Si cuiq; corpori mystico majestatem realè assignabimus, omnes vici eadem præditi sint oportet. Sed videtur respicere ad Moralistarum quo- rundam somnia, putantium cœtui civili naturaliter adhæ- rere & adnasci imperium eo ipso, quo cœtus aut multitudo est. Id multò magis mirari liceat, descriptionem certam & fixam

fixam non dari. Duratione & superioritate naturâ ejus dicitur absolvi, quod coæva sit regno, cui congenita soli immoriatur: vim in Personalem Majestatem ad dejectionem usque exlerat. Hæc non infrequenter magnificis verbis & oratoriis pigmentis ambitiosissimè diducuntur, nullâ probatione adjunctâ. Quasi verò hominis naturam rectè describam, si dixerim, eum cœpisse hoc anno, hoc mense, hoc die; nec prius mortuum fuisse, quàm collapsum sit hoc ædificium. Non habebis genus, non differentiam, non definitionem. GRASWINKELIO est totius civitatis sponso: sed viderit ne subditorum obsequium in classem Majestatum reponat; quod communi sponso ut plurimum confirmatur.

XXI. Rejicimus hoc dogma, & ipsam realem Majestaté. Non movemur assentientium diseriis, quasi Neoterici tantum Scriptores ex merâ adulatione illam impugnent; Præstantissimis Politicis admittam: eâ destinatione, ut Tyrannidiffertant viam, & ad absolutum dominatum, veluti manu ducant Principem; quem in bona corporaq; subditorum grassari patitur sola Personalis Majestas. Dantur ex recentioribus multi, qui conscientiam nullius imperio Principum mancipatam, nec cujusquam gratiâ emptam, liberam gerunt, & studio nihil dant: ex vetustioribus nullum reperias, cui prodigiosus ille foetus, vel fando innotuerit. Difficultates quæ urgent novitiam hanc opinionem, tot tantaq; sunt, ut unius lineæ ductu non solvantur. Si datur Majestas realis, aut erit superior Principis potestate, aut eidem æqualis, aut inferior illâ. Superior esse nequit. Tolleretur enim Principis Majestas, quam generali pronuntiatione in summa potestate fundari omninò putamus. Jam si Principis potestas superioris arbitrio est obnoxia, summa non est, Majestas non est.

XXII. Quod incautè & incivilliter nonnulli affirmant, administratorem Reipubl. constituentes, omnem Principem: cui collata dicitur Majestas non ratione possessionis, sed saltem usurpationis, ut ea utatur ad Rempubl. benè administrandam. Aliam partem Majestatis commu-

23 nicari, aliam retineri. Summam potestatem administrandi conferri, summam potestatem constituendi & conferendi rempubl. retineri. Hæc etenim si conferretur, Princeps haberet etiam potestatem sibi constituendi successorem, vel alium eligendi. Experientiam verò testari illam non habere, sed hanc solam penes proceres vel populum esse & manere. Imo etiam hoc absurdum inde sequi, quod Princeps semetipsum de folio dejicere posset, quod nemo sanus vel faciat, vel affirmer. Proceres autem & populum eam potestatum semper retinuisse, præstantissimi quique Politici dicuntur statuere. Suspecta Majestas fuerit cujus pars administrationem, altera constitutionem complectatur. Ignota divisio, ignori termini. Forsan juris & exercitii nomen his debet intelligi. nudum verò exercitium Majestatis plenariæ notione venire haud potest. Si una jurium usurpatione Principi relicta est, nulla potestas; tollitur, Monarchia: & omnes versamur in Republica populari: quia Princeps Magistratu gaudet, non majestate instructus est. quæ satis absconsa sunt. Quod Princeps sibi successorem, queat constituere, documento sint hæreditaria regna Hispaniarum Galliarumque, ut alia taceam. Principem abstinere posse regno, & illud hæredi transmittere, saniora exempla nos docent: à populo posse dejici, non nisi seditiosi affirmabunt.

XXIII. Qui subordinationem fingunt, summum tollunt. Quod enim subordinatur primum non est. Si Personalis Majestas subordinatur, non est summa, non est Majestas: cujus indoles in summâ potestate fundatur. Superiorem verò haberet illam, cui subordinatur: & hæc ratione desinet esse & summa & Majestas, & in subjectionem migrabit. Nihil enim simul est, & non est. Non eximitur his scrupulus, quamvis dicas absolute summam, in suo genere non habere superiorem. Nam hæc ipsa nunc urgentur. Principi restrictam administrationem concessam esse, non concluditur eum à populo dependere, ut privari possint regimine si eodem abutatur. Omnia illa evincunt non satis cognitam

gnitam fuisse naturam Majestatis ; & ignorari ejus subje-
ctum,causam & Judicem, abundè persuadent. Si plenariam
Majestatem hi tales concedunt esse Personalem, & eam sub-
jiciunt nihilominus reali ; manent superiora incommoda.
& pugnantiſſima contradicção verbis subest. Quam divisio
secundum diversas partes Majestatis, Constitutionis & ad-
ministratiõnis non tranquillat. Ignorant illas Majestatis
partes Politici : & cui administrandi facultas competit, illi
quoque Conservatio affidet.

XXIV. Æqualitatem alicubi defendit GRASWINKE-
LIUS, quia eadem utrique Majestati prædicata destinata, tum
quoad originem primam, tum quoad finem. *Realis ergò Ma-
jestas, inquit, (q) (liceat eam cum cæteris ita vocare) non minus, (q) c. X.*
aut naturalis est, aut divina, quàm Personalis. Est enim scribit
Philosophus Ethic. V III. Φύσει ἀρ χηδὸν περὶ τῶν, καὶ πρὸς γένος
ἐν τοῖσιν, καὶ βασιλεὺς βασιλευμένων: tamen omne est imperium,
à natura, non regni minus, quàm regis. Est etiam eadem Majestas
divina, ratione ordinis ; quorsum illud referas, Rex non est in locu-
stis, & tamen ordine omnes procedunt. Et naturalis & divina est
ratione finis: qui ubique idem, summum scilicet bonum politicum, &
totius, atque ejus partium perennis, quantum datur conservatio.
Et in sequentibus iterum : Ergò ut videre est, duo sunt è quibus
ipsa, quanta quanta est desumitur Majestas : imperii absolute sum-
mi scilicet jus, & debita pro illo jure obedientia. Idem imperium jus
esse in reali Majestate, quod sit in personali, dictum est hætenus. A-
libi: (r) Tam autè est à Deo Majestas realis, quàm est personalis: par (r) c. XI.
ergò debetur obedientia. Tam liberum est, Regnum, quod unum sit
corpore, quam Regem, qui unum sit personam, supra se constituere. Hoc
illove constituto, idem imperandi jus statim affurgit, eademque ne-
cessitas parendi. Et principio istius capituli: Ex præcedentibus
patet, utrumque hoc quicquid est, potestatis absolute summa, per se
stare ; ac propterea ad hoc ipsum ut stet, alterum alterius ope aut
conspiratione non indigere.

XXV. Quod

XXV. Quod si utraque vera Majestas est, altera alteram evertet. Majestas parem in republ. non agnoscit: quod æqualitate summitas tollitur. Potestas summa dicitur, non tantum, quod superiorem in civitate non habeat; sed quod omnia eidem obsequantur. Æqualis alterutra Majestas non obtemperabit. Dabitur ergo aliquid, quod superior non sit Majestas. *Neutrum summum dici potest, cum illa summum sit, quod supra omnia est; ubi verò potestates sunt æquales, neutra dici potest esse supra omnia,* scribit Arniseus. Ipsa civilis ratio obstat, ne duo imperia summa ponamus; quam in ordinis divulsione statuit Arniseus: (s) *Si posueris duas potestates æquales, easdemq; distinctas, quarum neutra in alteram imperium habeat, sed utraq; separatim in inferiores subiectos, jam ordinis natura convellitur, que semper aliquid primum exigit, ne oriatur confusio, quam divisa id genus imperia sequi, alibi planum fecimus.* Mihi videtur momentum politicum in eo versari, quod certissima confusio immineat civitati, si duo summa in civitate darentur, quia alterum alterius actus posset irritos facere, aut actus irritos habere. Nam si personalis Majestas aliquid præcipiat; Realis contrarium consueat: alterutrius decretum frustraneum erit. Subditi enim contraria simul facere nequeunt. Altera igitur evertetur Majestas, cujus sanctio contemnitur à subditis, exsequentibus alterius mandata.

(s) L.I. de
Jur. Maj. c.
III.

XXVI. Si fatearis inferiorem personali esse realem majestatem, negas esse majestatem. At excutiamus nunc penitus Leges fundamentales, quibus adhærere dicitur Realis Majestas. GRASWINKELIO, *qua absolute summa potestas est, in fundamentalibus regni legibus, earumque conservatione, observantia & executione tota consistit.* (t) & mox: *Hæc quidem leges non modo instrumenta sunt Regni, nempe ut ejus administratio secundum ipsas sit dirigenda (quemadmodum Leges instrumenta regnandi sunt) sed ita immediate ac principaliter ipsum spectant, ut ipsum in iis consistat & subsistat.*

(t) c. X.

DE MODO HABENDI MAJESTATEM,

DISPUTATIO ALTERA.

Hic antiquissima cura nobis fuerit, ad Majestatis naturam exigere Leges fundamentales; & scrutari, num patiatur applicationem, quæ isti sunt domestica. Apparebit statim Imperii indolem summam potestate instrui, quæ per omnia civilia diffusa est. Id Legibus fundamentalibus non congruit: nisi Legislatoriam potestatem, principalem Jurisdictionem, pacis & armorum arbitrium, vectigalium & tributorum extractiones; & quæ sunt reliqua superiorum insignia, eisdem adscribamus. Transferamus singula Jura ad leges fundamentales, comparemus invicem omnia: ne unum quadrabit. Habentne potestatem legem condendi, interpretandi, mutandi & antiquandi? num exercent inter partes supremum judicium, & eam auctoritate decidunt controversias, ut ad altius tribunal litigantibus aditus obstruatur? num instituunt Magistratus & officiales præficiunt sacris, profanis, civilibus, militariibus? Nemo hæc facile dixerit. De quo negantur omnes partes & singulæ, de eo totum dici haud potest: cui definitio non cõpetit, illi nec definitum. REINHARDUS KÖNIG fateretur, Realem improprie esse Majestatem: quod fati est, destruendam sententiæ. Nam quæ improprie dicuntur esse, talia non sunt, qualia dicuntur. Majestatem rei inaniam tribui non posse, vidit illustris GRASWINKEL: *Quod ne quemquam turbet, rei scilicet inaniam tribui Majestatem; cavillari non decet, non ades, non vici, non civitates regnum constituunt, sed homines.* poterat adjicere Leges fundamentales, quæ certè animalem vim non habent.

XXVII. Vestigemus attributa. Origo naturalis est, divina est. Applicentur hæc; & leges fundamentales Jure naturali, & Jure divino erunt præscriptæ. Ubi nunc est sponso civitatis? Si naturalis origo est, omnium cordibus erit inscriptum, quales leges esse debeant, quibus pactis absolvantur. Aut nos non sumus homines, & juris naturalis capacia subiecta, qui præscriptum illud naturæ ignoramus: aut ficta erit naturalis origo. Id sequitur etiam, in omnibus Rebus publ. eandem debere esse leges fundamentales. Nam

C

quæ

quæ à natura constituta sunt, ubique similiter se habent. Ut taceam, nullum imperium à natura descendere. quod alibi vidimus, & ab GRASWINKELIO in antecedentibus eximie erat ostensum. Si divini Juris sunt, ostendat nobis in sacris litteris paginam, quâ id definiatur: aut qua fundamentales regnorû leges sanciantur, concessa eis majestati reali.

XXVIII. Præterea cœva hæc Majestas regno est, cui perpetuò inhæret. de quo ita GRASWINKEL: *Et hæc quidem Majestas, cum sit realis, tanquam regno congenita & cœva spectatur. Eadem etiam neque esse desinit, nisi cum regno. Non hanc delibant interregna, non discordia, non fatales imperiis mutationes, dum ne totum regnum subvertant, aut evertant. Ipsa regni basis, ipsa fulcrum. Hoc Palladium illud est, hæc delapsa celo Ancilia, hi denique æterni Vestæ ignes, quorum pervigili custodia, tutelaque totum imperii corpus conservari veteres fabulabantur.* Splendida nomina: sed illud dolendum, quod fabulosa. Cavillatio in voce regnum latet. nos appellamus à rege, & vocamus Monarchiam, in qua unus rex imperat. Ubi igitur rex, ibi regnum, ibi imperium. Sed præter Regis Majestatem nullam deprehendimus. Quamprimum rex extinguitur, non amplius regnum est, non imperium adest, non respubl: sed materialis civitas.

XXIX. Pone Leges fundamentales, procul dubio non præsentem Rege nullæ erunt in civitate. Nam limitatum Principem concernunt & obligant, sed ubi nullum subiectum obligationis adest, cessat ipsum obligans. Legum fundamentalium essentia in obligatione ad præscriptam conditionem ponitur: quamprimum autem persona, in quam conceptæ sunt remouetur, expirant ipsæ: quod absit, qui observet. & demum reviviscunt, quando alium in decedentis locum obstringunt. Sicuti semper imperans desinit imperare, quoties subiectum deficit, quod imperio sibi devincit, à quo obsequium postulat. Deficiente igitur Rege pacifcente, deficit lex fundamentalis. Ergo non diuturniorem perpetuitatem obtinet, quàm personalis Majestas.

XXX. In reali quoque latet. Personalis Majestatis fun-

fundamentum, sine quo nequit subsistere. Iterum GRASWIN-
KEL : (u) Certè nec in realem ac personalem Majestas dissipari
posset, nisi vel huic, vel illi ab altero sit habendum actionis aut motus
principium. Nec enim summi ipsius aequale quid sit, ne dum aliud
summum. Quandoquidem hic ergò de Regno, ut de summo est ser-
mo, deq; ejus reali Majestate, quam nulla sit qua aequet, nedum vin-
cat. planum est, eam, personalem Majestatis, qua in ipso illo regno
existat, velut causam ac fundamentum esse : cujus causatum, &
velut fundamento superestructum sit Majestas personalis. Hæc
autem inter se dissidere non possunt : sed tamen, causam tolle, causa-
tum nequidem erit : idem & de fundamento dicere verum est. Ex
adverso, cò sublato, quod superestructum fuerit, non desinet fun-
damentū esse capax alteri superestructuēdi, nec sublato causato, cau-
sā potest, & deficiet, se se in aliud similiter à se aut causatū, aut causā-
dū promovēdi. Quod in sequētib⁹ magis diducit : De⁹ Regi in se
considerato est immediata causa cause : idem est Deus immediata
causa regni, in se ac per se considerati : sed respectu regis, ut ab ipso
regno ad fastigium regale subvecti, causa causati est, & media.

XXXI. Respondemus ; fundamenti nomen non esse
Politicum. In attributis domesticis & genuinis, propriis u-
tendum est vocabulis. Nihil magis confusionem in discipli-
nas invehit, quam si in dogmaticis præceptionibus peregrina
vocabula usurpentur. Interim sententia falsa est. Jam
factus erat Noster, utrumque illud, quicquid est potestatis
absolutè summæ, per se stare ; ac propterea ad hoc ipsum ut
flet, alterum alterius ope aut conspiratione non indigere.
In mox sequentibus dicit ; non posse hæc duo, Regem & Re-
gnum simul consistere, si ambo sibi relinquuntur, aut in sei-
psis principium agendi habeant. Non hæc ultima primis
respondent. Et inspiciamus ipsam rem. Potestné Majestas
dari sine Legibus fundamentalibus ? Omnis ævi monumen-
ta affirmabunt, & superius adducta satis convincunt ne-
gantes, & ipse Auctor concedit, Regem super omnia constitui
posse, nullo reservato jure ; & tum realem Majestatem evanescere
atque decedere. Amphora cæpit Institui, vertente rotâ cur ur-
ceus exit ?

XXXII. Hic simul cadit illud, principium agendi à reali proficisci. Quocunq; sensu accipias verba, certum est, principium actionis hinc veram causam esse, quæ facultatem agendi præsupponit. Nam omni causæ efficacia tribuenda est, quæ effectum producat, aut secundum indolem suam operetur. Nunc inquirendum rursus erat, num Jura Majestatis singula resideant penes leges fundamentales, & exserant se in Imperante. Num Jurisdictio, num belligerandi facultas inibi delitescat. Nemo has, aut alias inveniet, quare nec principium actionum imperatoriarum inde repetendum. Ubi nulla efficax qualitas, ibi nullum datur actionum principium.

XXXIII. Id nunc videamus, an leges fundamentales majores rege & regno sint. Asseverant id in commune, sed sine principio aliquo politico, sine ratione civili. Id enim fundamenti loco supra posuimus; manere supremam potestatem penes regem, quamvis dentur leges regni. Hæ enim non habent sublimiorem facultatem, quam Principis forsan fuerit; & præter hanc nemo datur imperante superior. Major igitur non rege est Lex fundamentalis. Regno quoque potiores esse GRASWINKELIUS statuit: eò argumento, quod ab universa civitate nequeant immutari. Quid sibi volunt tamen æqualia illa utriusq; Majestatis prædicata, de Origine, de fine, de ipsa potestate? Non æquales erunt, si altera major. Ipsum regnum constituere hanc Majestatem supra affirmaverat, ergò regnum se ipso majus erit. aut civitatem per regnum capit & subditos; de quibus præcedentia attributa nunquam vera pronunciamus. Minimè hæc congruent accurationi & subtilitati Politicæ, per regnum ego populum nunquam intellexerim. multò minus impetrare à me potero, ut credam, leges fundamentales immutabiles omnino esse, aut Principem transgressorem, violentâ manu, jure posse coerceri ac castigari. Illud intolerabile est, Principem pœnam dare Majestati reali. Hoc est illud signum, quod ad seditiones & parricidia Regum horrendo & execrando conatu turbato.

tores rerum publicarum toties sustulerunt. Recense mihi cædes Principum, & vix ullam numerabis, cujus causa vel prætextus non fuerit populi in Principem simulata potestas.

XXXIV. Sed verba ipsa introspeciamus: *Totius imperii jus*, inquit, *(x) sic in hac majestate consistit, ut de ipsâ recte dici possit, quod sit communis totius Reipubl. sponso.* In tantum quidem, ut vel ipso etiam regno major esse non obscure videatur: cum qua absolute summa hic potestas est, in fundamentalibus regni legibus, earumque conservatione, observantia, & executione tota consistat: Leges autem illæ sacrosanctæ sint, ut ne quidem ab ipso regno in præjudicium posterorum tolli possint. Uti que ergo vel hoc nomine, atq; in tantum Majestas illa Regno excelsior reputari debet, quod neq; ipsum regnum, illam à se possit abdicare, ac vel in totum vel in partem imminutam ad posteros transmittere. Quod si contingat eam Majori vi, fraude, dolo, aut quocumque denique modo, prædictis legibus oppressis immi-
nui, piæ sunt ad eam reddendam posterorum vindictæ, justæ arma, & quæ citra ullam alicujus contradictionem, ex æquo se DEO atq; hominibus probatura sit violentia. Sensus verborum ille fuerit: adeo fixas & firmas esse leges fundamentales, ut neque Princeps contra præscriptum earum moliri possit quicquam, nec universæ civitati potestas assideat; eas immutandi. quod habet modò allegatus locus, & illa sequentia repetunt: Ideoq; ut parricidæ sunt ipsius regni, quicumque in hæc istas fundamentales ejus leges involare atque committere ausi fuerint. Civiliùm aliarum legum naturam non comitatur immutabilitas. pro arbitrio imperantis sanciantur, ex hujus sententia abrogantur: libertate & auctoritate perpetua. Idem de legibus fundamentalibus videbatur esse dicendum. Nihil absurdi obstat, quò minus civitas illas leges possit negligere, & si ita è re communi videatur esse. Principem eligere nulla stipulatione adjectâ.

XXXV. Præsentium res hic agitur, non posterorum. Si civibus expediat status purus & absolutus, non querentur

cur posteriori, de mutatione. Horum nihil interest, & bonus civis presentis reipubl. statu placidus acquiescit. Excrescenda est illa violentia, & Deo atque hominibus exosa, qua tranquillitas semel constituta Monarchiæ turbatur. Si quicquam seditiosum fuerit, hoc dogma eam notam meretur. Tumultus, bella civilia, rerum omnium confusio sequetur, si ea potestas secuturis subditis relinquatur, ut placitam & constitutam formam civitatis possint convellere. Nulla respubl. sibi quietem polliceri habebit. Sed quò jure quæso id efficient posteriori? Præsentes non coacti, non jure aut vi alicujus pacti, aut stipulationis, sed proprio suo, libertatisque sue, imperii sui, exigunt illam sponsonem. Quod liberrimam totius Reipublicæ voluntate introducitur; quidni possit eadem voluntate dissolvi.

XXXVI. Non congruunt immotis sancitis, quæ habet alibi: (y) Proinde nihil intercedit, quo minus ipsum regni corpus & retinendi & amittendi juris sui sit dominum. Cui verò id juris est, quin id aut retinere, aut abdicare à se, sive in totum, sive pro parte possit, in controversiam vocet nemo. Ergo hominibus liberis tam fuit in proclivi, absolute se alteri gubernandos regendosque permittere, quam sub conditione: & viceversa. Ubi nunc Posteriorum vindicta? ubi illa violentia, ex æquo se DEO atque hominibus probatura, citra ullam alicujus contradictionem, quæ contradicentem ipsum habet auctorem? Judicet Lector, num hæc prioribus concinant. Deleantur ergo ista; quod neque ipsum regnum illam potestatem à se possit abdicare, ac vel in rotum, vel in partem imminutam ad posteros transmittere. Deleantur & ista: Semel his legibus constitutis, omnis ab iis deflexus nefarius est, omnis contradictio sacrilega, omnis ad eas subruendas conatus extremis suppliciiis expiandus. Mutari poterunt igitur ab universâ civitate consentiente Leges fundamentales: unde nec universâ republicâ erunt superiores.

XXXVII. Cætera non minus periculosa sunt. Non id tantum agi putat, ut Princeps jurans religiose fidem ferret; ut sanctis effatis reverentia constet & efficacia; aut se-

secus si fiat, Deum vindicem habeat perjurus: id potius
effici, ut subditorum religio solvatur nullis adstricta vincu-
iis. Accedit meritum poenæ, ut Principis, à tenore jura-
menti abeant, & ætus nullus sit, & irritus ipso jure, & trans-
gressoris conatus qualibet ratione possit sufflaminari ac
coërceri, qui ipso jure, ipso facto excidit statione. Verba
ita habent: (z) *Exigitur ut præstitum hoc juramentum excipi-* (z) c. XII.
at realis præstatio, que ea omnia & singula examusim perficiat,
quàm fuerint promissa: secus si fiat, hoc agitur, ut habeat perju-
rurus vindicem Deum à suâ parte: ab alterâ id est à parte Regni,
ut agat soluta, & sit per hoc perjurium nullis adstricta vinculis
Regni & subditorum Religio. Et in subsequentiis. Ubi præ-
statur jurejurandum pro jure regni, quaritur confessim subjectis
duplex jus; primum, leges fundamentales Regni sacras & rectas
conferuari debere; posterius, id ni fiat, quod & è vestigio liberum
sibi sit, ad implementum jurejurando sancitorum, contendendi
atq; annitendi, vel per istiusmodi vias atq; media, qua naturalis
sui defendendi ratio, & à se vim atq; injuriam procul habendi
cura, vel nullis legum formulis id sancientibus, justa per se di-
ctat esse ac legitima.

XXXVIII. Id quidem affirmamus, non debere præ-
scriptam normam transilire Principem; nisi perjurii accu-
sari velit, & execrandi criminis reus agi: sed Judicem præ-
ter Deum neminem agnoscit; nec poenam, præter divinam
vindictam. Obsequium negari posse, constantissimè nega-
mus. Obligatur ad parendum subditus, non quia juravit
Princeps, sed quia imperium habet. Si obsequii proxima
causâ foret pactum, eò sublato forsan tolleretur: nunc ob-
sequii obligatio immediatè ab imperio descendit. hoc vio-
latione pacti non evanescit, nisi populum superiorem ac
Judicem constituamus: sed ex præcedentibus cognovimus,
populo nullum Jus Majestatis relictum esse: quare non erit
superior; nec regis perjuri potestatem ad se trahet.

XXXIX. Pejerans fortean Princeps pristina statione
excidit ipso jure? quod vult GRASWINKEL. *Sin legibus, in.* (aa) c. XI.
quit, quas admiserat calcatis, excusso, cui se submiserat, imperio, ty-
ran-

annidem Rex affectet, ipse quidem dum res novas molitur sibi
causam status mutat, sed nequaquam Regno. Namque aut successus
eum destituit, & fundamentum libertatis manet inconcussum: aut
fit voti compos, sed manet tamen Regno suum jus; ille verò dum ipso
jure, ipso facto excidit statione in quam erat subiectus, adversum
omnes, regno libertatem vindicare & reasserere nitentes, agit im-
profectus. Arbitrarer hanc materiam examinandam esse, se-
cundum ea, quæ de malo Principe traduntur alibi. Bonitas
& virtus imperii naturam non constituit; malitia & perversus
animus non infringit. quare cum alia scelera Principem
non exuant majestate, nec perjurium id fecerit.

» XL. Repetimus denuò superiùs tradita, & dicimus;
» separandam esse à reliquis Rempublicam mistam, & maxi-
» mè Aristocratiam, ad modum Monarchiæ secundum ad-
» ministrationis formam regnatam. Hæc cum Regno, quod
» habet Conditiones fundamentales nihil commune obtri-
net. At Princeps tamen hac conditione in solum evehitur,
ut pacta præscripta servet. Benè. Sed hæc electionem con-
cernunt, quæ cum ipso imperio nunquam eadem est. Nisi
jurasset in ea, quæ stipulabatur populus, non fuisset electus:
at postquam electus est, postquam imperii potitus, non de-
finit manere Rex, licet promissis non steterit. Nisi eviden-
tissimis documentis clarum faciant, perjurium esse perpetuam
causam amittendi regni: & ita punitos in continenti
perjuros, ut privarentur imperio. De qua tamen dejectione
expressa declaratio in divinis oraculis debebat legi; & De-
us ipse præsentissimo interventu exauctorare pejerantem;
alioquin subditus imperio solutus non exit, & obsequio de-
bitum non liberatur. Nam in multitudine non datur, qui im-
perium à perjuro possit repetere. Superior Judex, qualis po-
pulus non est, in adimendæ majestatis actu, suam auctorita-
tem interponit: id nisi fiat, præsens restat imperium, cui ob-
sequium debetur.

XLI. Meritum pœnæ figmentum est, non satis lauda-
bile. In capitulationibus nec adjicitur clausula illa pœnalis,
nec ex natura rei surgit, aut surgere potest. Quin illud asse-

yc-

verare non dubitem, si maximè adjiciatur; si rex fidem fallat, ut tum regno cadat: ne tum quidem regno posse exui, aut temporarium effici imperium, nisi sponte decedat Princeps solio. Benè GROTIVS annotat manere hanc conditione summum imperium. quod si verum est, sicuti verissimum, nemo contra poterit insurgere; nisi reus velit reputari Majestatis. Locum sibi apprimè vendicant, quæ differentia loco GRASWINKEL de personali Majestate, hoc est, regno absoluto, superiori contrariâ vocis usurpatione, prædicat. Modo Majestas adfit, ne quidem per somni umbram pœna ad eam se penetrabit. licet fiat, quod ab Jurisjurandi religione abeat diversum, tamen id valiturum, pronunciat. neque esse censet, ut ex capite jurejurandi non servati nullitatis sic arguatur, ut omni effectu destitutum, summo velut de culmine cadat in ruinam. Omnino politica utitur illatione, ob præsentem Majestatem: sed eadem debebat uti in declaratione regni limitati. nam & tum imperium præsens adest, non precarium, non fictum, non subjectum alicui.

XLII. Nescio quo excusationis obtentu & velamento tegam CL. ARNISÆI opinionem (bb) quâ (bb) L. I. de putat; pactis fundamentalibus contractus inter Regem Jur. Maj. c. & subditos contineri, à quo si alterutra pars recesserit, VI. n. 11. 12. nec alteram obligari; regemque pactonatum, ubi pactum non servat, deponi posse. Recenset aliqua, nimis abjecta Juramenta, quarum clausulam sic explicat: Illud verò, quod in fine additur, ab obedientia solutos fore subditos, si Rex in aliquibus saltem fidem violet, manifestissimum argumentum præbet, regi nullam competere potestatem, nisi ex pacto, quod in Electione Sigismundi III. aperte apparuit, cum regni Cancellarius Zamoscivus ita eum alloqueretur: Quandoquidem viderent ordines, Majestatem Regiam pactis con-

D

ven.

ventis stare nolle, non debere ipsius Majestatem in malam partem interpretari, si ordines obedientiæ ipsius Majestati renuncient. Si velimus exemplis æstimare principia civilia, & ad factorum normam exigere, nihil certi & fixi, aliquando nihil justii habebimus. Si verus Rex fuit Sigismundus, si vera Majestas Regia adfuit, non poterat renunciari obedientiæ. Quanquam Poloniæ regnum singularem postulat sententiam.

(co) L. i. d. J. stabant perjuris obsequium; sed mortuos indignos regni sepulturâ judicabant, de quo ita GROTIUS: (co) B. & P. c. III. n. XVI.

L. III. L. I.

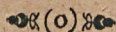
XLIII. Civilius aliqui, etiam barbari populi, præstabant perjuris obsequium; sed mortuos indignos regni sepulturâ judicabant, de quo ita GROTIUS: (co) B. & P. c. III. n. XVI. Apud Persas rex, summo cum imperio erat; tamen & jurabat cum regnum adiret, quod Xenophonti & Diodori Siculo notatum, & leges certâ quadam formâ latas, mutare illi nefas erat. Idem de Æthiopum regibus tradit Diodorus Siculus. Eodem tradente Ægyptiorum reges, quos tamen ut alios reges Orientis, summo imperio usos non est dubium, ad multarum rerum observationem obligabantur: verum si contra fecissent, accusari viri non poterant, sed mortuorum accusabatur memoria, & damnatis adjudicabatur solennis sepultura, sicut & Hebræorum regum, qui malè regnassent, cadavera, extra proprium regibus locum sepulta. egregio temperamento, quo & sanctimonia supremæ potestatis maneret, & tamen futuri judicii metu reges à fide mutandâ retraherentur.

XLIII. Unde verò illud Jus quaritur subditis, ut regni leges factas tectas conservent & ad complementum Jurejurando sancitorum quacunque via aut vi contendant. Duplex remedium prostat, quò immorigeros in ordinem cogimus, judiciorum auctoritas, & belli imperiosum Jus: neutrum subditis domesticum est, sed Majestati proprium, quæ integra penes regem, qui vel Juramento aliquid promissit, dicta est residere.

Na-

Naturalis sui defendendi licentia contra Principem,
 quadantenus videtur permittenda; sed cave, offendendi
 conatum eâ voce includas, & violentiam legitimam
 in principem pessimè interpreteris. Nunquam innocens
 erit qui sacram potestatem sacrilegâ manu temeraverit:
 & contra Rempublicam fecisse dicendus est, qui tam
 seditioso telo subditum armat. Licebit GRASWINKELII
 verbis exprimere indignitatem tumultuantium conclusionum,
 & inquietas sequelas indignante animo averfari:
 & feralia scita omnibus calculis damnare. Hæc sunt illa,
 quæ obedientiam revellunt, factiones suscitant,
 seditiones armant: in bella civilia, nec parâda,
 nec habenda, per bonas artes, protrudunt. quæ
 exesse utique fas erat. At quid exesse dico? quin
 demergi in horrendas abyssi tenebras; & eò ablegari,
 ubi neque nomina neque facta, non Pelopidarum,
 sed Realis Majestatis audiantur. Hæc vix nominanda
 vocabula originem suam non aliò referunt, quam ad
 vastas illas, & tantis animis agitataas disputationes
 de Jure summæ potestatis, quæ orbem Christianum non
 modo exercuere, sed & horrendo parricidiorum,
 bellorumque Civilium, & impiè fusi sanguinis profluvio,
 dolendum magis an execrandum in modum? toties
 totque ab hinc annis inundavere. Nam si in reali
 Majestate locum illa inveniant, quod fateretur
 GRASWINKEL, quàm turbulenta doctrina illa sit,
 vel proprio auctorum testimonio discere licet. Non
 illam atrocitatem molliunt ficta Tutorum regni &
 libertatis, cujus servitus ac ruina vel gravi bello
 posthaberi debet, nomina. Hæc ipsa sunt incentiva
 seditionum, mentita subditorum potestas, & speciosum
 vocabulum libertatis: quæ florentissimis regnis
 discordias, tumultus, bella civilia, vastitatem,
 ruinam accelerant.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in approximately 20 horizontal lines across the page.

00A 6297

ULB Halle
002 927 276

3

h + 56. f

V0 77

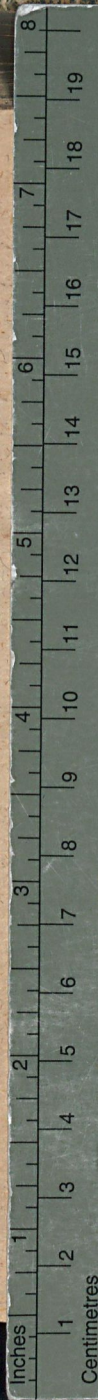
Rebo

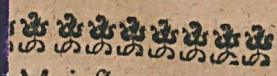

Farbkarte #13

B.I.G.

Majestatem
to
RICI Horns/
TABIT
DRUS à MAXEN.
R/

6
99
A. D. XX. A.
PRIL. Anno
c1o lxxi.

Republicarum
mpatiens est, & in civi-
s potestates regnatrices
det imperantis unitate:
io imperio, vel mutatur,
Non uno interim & æ-
procedit ubique; & sibi
aut omnibus ostentat.
um quilibet statuendi
andi, nullis legibus con-
xferit: & quicquid è re
nscunque intercessione
gnat. Plurimæ quoque
ère; ausæ, quasi aggeri-
pèrcere; ne in infinitam
aret. Jamdudum est,
is vinculis alligata sce-
s bellicosa gentis fero-
um pulsavit, & severæ
nerosa sublimioris spi-
n indignabunda dete-
ipublica cognitionem
MAJESTATEM, non igno-
entum. Cujus ingeni-

tur modo: uno abso-
Istò integrum imperi-
bitu & liberrimo arbi-
triò

